

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.001.02.2023

00052923

Pan
Andrzej Purymski
Prokurator Okręgowy w Białymstoku
Prokuratura Okręgowa w Białymstoku
ul. Kilińskiego 14, 15-950 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykonanie planu finansowego Prokuratury Okręgowej
w Białymstoku

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Prokuratura Okręgowa w Białymstoku, ul. Kilińskiego 14, 15-950 Białystok, (dalej: Prokuratura)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Purymski, Prokurator Okręgowy w Białymstoku od 1 sierpnia 2017 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Beata Pawłowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/160/2022 z 29 grudnia 2022 r. (akta kontroli str. 1-3)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	<p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2022 rok Prokuratury, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 roku w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.</p>
Zakres kontroli	<p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,– szczegółowa analiza wybranej próby wydatków,– analiza wydatków, które w 2021 roku nie wygasły z upływem roku budżetowego,– kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,– analiza stanu zobowiązań,– analiza prawidłowości sporządzania wybranych sprawozdań,– analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. <p>Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.</p>

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 623. Ustawa zwana dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Prokuratury w 2022 roku.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zbadane wydatki w wysokości 2.550,1 tys. zł (tj. 5,1% wydatków ogółem) zostały poniesione na realizację zadań statutowych lub zabezpieczenie bieżącego funkcjonowania Prokuratury. Dokonano ich zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w art. 44 ust. 3 pkt 1 i 3 oraz art. 162 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³. Podjęto skuteczne działania w celu ograniczenia wydatków na energię elektryczną, przy czym koncentrowały się one na zmniejszeniu zużycia energii, natomiast nie dokonywano zmian grupy taryfowej oraz wielkości mocy zamówionej, co pozwoliłoby na dodatkowe zmniejszenie opłat za usługę dystrybucji. Poddane analizie zamówienie publiczne zostało przeprowadzone zgodnie z przepisami prawa. Stwierdzona nieprawidłowość, ze względu na skalę (dotyczyła wydatku stanowiącego mniej niż 0,1% wydatków ogółem Prokuratury), nie miała wpływu na ocenę ogólną.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Prokuraturę jednostkowe roczne sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Stosowany system kontroli zarządczej w sposób racjonalny zapewniał prawidłowość ich sporządzania. Zbadane sprawozdania zawierały dane zgodne z ewidencją księgową i terminowo przekazano je dysponentowi wyższego stopnia.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Analiza porównawcza dochodów budżetowych⁵

Opis stanu faktycznego

1.1. W 2022 roku Prokuratura uzyskiwała dochody budżetowe w wysokości 40,4 tys. zł.⁶ Były to głównie wpływy z tytułu: kar i odszkodowań wynikających z umów (§0950) – 22,8 tys. zł, opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz skarbu państwa (§0630) – 7 tys. zł, sprzedaży składników majątkowych (§0870) – 6,5 tys. zł i rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (§0940) – 1,8 tys. zł.

Zrealizowane w 2022 roku dochody były o 236,7 % wyższe od planowanych na ten rok (12 tys. zł) oraz o 325,3% wyższe od dochodów wykonanych w 2021 roku (9,5 tys. zł), głównie w związku z uzyskaniem odszkodowania w wysokości 22,8 tys. zł oraz wpływów z kar pieniężnych na kwotę 1,5 tys. zł.⁷ W 2022 roku większe, niż rok wcześniej, były też m.in. wpłaty z tytułu likwidacji składników majątkowych (o 4 tys. zł) oraz opłat za kserokopie z akt postępowania przygotowawczego (o 1,5 tys. zł). (akta kontroli str. 60-73 123-132)

1.2. Na koniec lat 2021 i 2022 Prokuratura nie posiadała należności pozostałych do zapłaty. (akta kontroli str. 392-393, 566)

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm. Ustawa zwana dalej *ustawą o finansach publicznych*.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Zgodnie z przyjętymi założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 roku, kontrola dochodów w Prokuraturze została ograniczona do analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z danymi roku ubiegłego.

⁶ W całości w dziale 755 – *Wymiar sprawiedliwości*, rozdziale 75505 - *Jednostki powszechnie prokuratury*.

⁷ Wpływy z tych źródeł nie były planowane na 2022 rok i nie występowały w 2021 roku.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. W pierwotnym planie finansowym Prokuratury na 2022 rok⁸ wydatki ustalone zostały na 48.857 tys. zł⁹. W ciągu roku limit ten został zwiększony do 49.836,4 tys. zł (o 2%). Dodatkowo środki przyznane zostały na wydatki bieżące, głównie związane z kosztami postępowań prokuratorskich (§4610 i §4170) oraz na nagrody dla pracowników (przyznane decyzjami Prokuratora Generalnego). Prokuratura w okresie objętym kontrolą nie otrzymała środków z rezerw celowych i rezerwy ogólnej budżetu państwa.

(akta kontroli str. 75-96)

W 2022 roku wydatki Prokuratury wyniosły 49.836,4 tys. zł¹⁰ (100,0% planu po zmianach), w tym: 42.949,7 tys. zł w rozdz. 75505 – *Jednostki powszechne prokuratury*, 5.222,8 tys. zł w rozdz. 75302 – *Uposażenie prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenie rodzinne* i 1.663,9 tys. zł w rozdz. 75205 – *Jednostki organizacyjne prokuratury powszechnej właściwe w sprawach wojskowych*. Były one wyższe od zrealizowanych w 2021 roku o 3.430,6 tys. zł¹¹ (o 7,4%), głównie w związku z większymi wydatkami na: wynagrodzenia (o 1.941,8 tys. zł)¹², koszty postępowań prokuratorskich (o 1.019,1 tys. zł)¹³ oraz zakup usług remontowych (o 537,2 tys. zł)¹⁴. Nie dokonywano blokowania wydatków Prokuratury.

(akta kontroli str. 67-74, 135-137, 559-565)

2.2. W strukturze wydatków Prokuratury dominowały wydatki bieżące. W 2022 roku wyniosły one 44.484,3 tys. zł (89,3 % wydatków ogółem) i były wyższe od zrealizowanych w 2021 roku o 4.057,6 tys. zł¹⁵ (o 10%). Przeznaczono je przede wszystkim na:

- wynagrodzenia osobowe i uposażenia z pochodnymi (35.295,9 tys. zł, co stanowiło 79,3% wydatków bieżących i 106,3% wydatków poniesionych z tego tytułu w 2021 roku¹⁶);
- wydatki na wynagrodzenia bezosobowe (1.539,1 tys. zł – 3,5% wydatków bieżących). Sfinansowano nimi wynagrodzenia biegłych (812,7 tys. zł), tłumaczy (690,2 tys. zł) oraz osób zatrudnionych na umowy zlecenia i o dzieło (36,3 tys. zł). Wydatki te były wyższe niż rok wcześniej o 35,3%, głównie w wyniku wzrostu liczby spraw, m.in. w związku z sytuacją na granicy polsko-białoruskiej (w 2022 roku opłacono o 523, tj. o 18,9%, więcej rachunków biegłych i tłumaczy niż rok wcześniej).

(akta kontroli str. 133-138)

2.2.1. Wydatki na wynagrodzenia osobowe i uposażenia w 2022 roku wyniosły 33.665,7 tys. zł¹⁷, w tym 22.608,2 tys. zł na wynagrodzenia prokuratorów. Były one wyższe odpowiednio o 2.435,9 tys. zł, tj. o 7,8% i o 1.464 tys. zł (6,9%) w porównaniu do wydatków na ten cel poniesionych 2021 roku, głównie w związku przewidzianym w planie wzrostem wynagrodzeń o 4,37% oraz przyznaniem przez Dyrektora Generalnego dodatkowych środków na nagrody. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Prokuraturze wyniosło w 2022 roku 11.368,3 zł (o 717,2 zł, tj. o 6,7% więcej niż rok wcześniej). Przeciętne zatrudnienie (246,8 etatów) w porównaniu do 2021 roku zwiększyło się o dwa i pół etatu. (akta kontroli str. 437-447)

2.2.2. W 2022 roku Prokuratura zawarła z sześcioma osobami umowy cywilne, inne niż umowa o pracę, na realizację zadań pomocniczych (porządkowanie i przygotowanie

⁸ Prokuratura została poinformowana o przyjęciu planu finansowego na 2022 rok pismem Prokuratury Regionalnej z 14 lutego 2022 r. Plan w szczególności do paragrafu, opracowany został przez Prokuraturę 17 lutego 2022 r.

⁹ W tym 41.329 tys. zł w rozdziale 75505 – *Jednostki powszechne prokuratury*, 3.399 tys. zł w rozdz. 75302 – *Uposażenie prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne* i 2.129 tys. zł w rozdz. 75205 – *Jednostki organizacyjne prokuratury powszechnej właściwe w sprawach wojskowych*.

¹⁰ Były to wyłącznie wydatki budżetu państwa. Prokuratura w latach 2021 i 2022 nie realizowała wydatków z budżetu środków europejskich.

¹¹ Wydatki w 2021 roku wyniosły 46.405,8 tys. zł, w tym 281,1 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 roku.

¹² W §§ 4010 i 4030.

¹³ Ze względu na większą ilość spraw oraz droższe opinie i tłumaczeniami (dotyczące spraw skomplikowanych), m.in. związane z sytuacją na granicy polsko-białoruskiej.

¹⁴ W 2022 roku wykonano ujęte w planie remonty: pomieszczeń zajmowanych przez Prokuraturę Rejonową w Bielsku Podlaskim, oświetlenia Prokuratury Rejonowej w Białymstoku oraz korytarzy i pomieszczeń Prokuratury.

¹⁵ W 2021 roku wydatki bieżące wyniosły 40.426,7 tys. zł i stanowiły 87,1% wydatków ogółem.

¹⁶ W tym 261,1 tys. zł stanowiły wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 roku.

¹⁷ Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2022 roku. W sprawozdaniu tym ujęto wydatki w wysokości 235 tys. zł, które stanowiły wydatki niewygasające na koniec 2021 roku.

do wybrakowania akt w archiwum zakładowym, nadzór inwestorski przy realizacji remontu korytarzy oraz opracowanie i wygłoszenie wykładu), na które wydatkowano 36,3 tys. zł.¹⁸ Jedną z tych umów została rozliczona nierzetelnie, co skutkowało zawyżeniem wynagrodzenia brutto o 157 zł (naliczono i wypłacono wynagrodzenie za 176 godzin pracy, zamiast za 168). Główna księgowa wyjaśniła, że pracownik ds. plac omyłkowo przyjął błędną liczbę godziny wykonania pracy i zobowiązał się zwrócić nadpłaconą kwotę. Zwrotu dokonano na rachunek dochodów budżetowych Prokuratury 22 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 139-147, 553-556)

2.2.3. Wydatki Prokuratury na energię elektryczną w 2022 roku wyniosły 291,1 tys. zł, tj. o 0,4% więcej niż w 2021 roku (289,8 tys. zł), przy czym wydatki na zakup energii były wyższe o 3,8% (wzrosły ze 154,6 tys. zł do 160,4 tys. zł), a za usługę dystrybucji niższe o 3,4% (zmniejszyły się ze 135,2 tys. zł do 130,7 tys. zł).

(akta kontroli str. 507)

Dyrektor Finansowo-Administracyjny wyjaśniła, że w Prokuraturze w 2022 roku podjęto działania mające na celu uzyskanie oszczędności w zużyciu energii elektrycznej, w tym m.in. wymieniono oświetlenie na korytarzach oraz pomieszczeniu socjalnym na LED (w ramach remontu budynku Prokuratury) oraz zamontowano nowy monitoring wizyjny wyposażony w lampy na podczerwień, *dzięki czemu nie ma potrzeby zapalania światła aby obserwować pomieszczenia i teren zewnętrzny*. Ponadto w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej¹⁹:

- wymieniono oświetlenie w trzech pokojach biurowych na LED,
- wyłączono część oświetlenia zewnętrznego,
- zamontowano zegary przy gniazdkach elektrycznych w miejscu podłączenia bojlerów do grzania ciepłej wody użytkowej,
- do wszystkich pracowników Prokuratury wysłano pismo z zaleceniami dotyczącymi używania urządzeń elektrycznych oraz o oszczędzaniu energii elektrycznej.

(akta kontroli str. 497-500)

Powyższe działania przyczyniły się do obniżenia zużycia energii elektrycznej w Prokuraturze i jednostkach podległych z 399.403 kWh w 2021 roku do 352.011 kWh²⁰ w 2022 roku (o 11,9%). Zużycie energii za grudzień 2022 roku wyniosło 32.271 kWh i było niższe od średniego zużycia w latach 2018–2019 o 9,1% (35.491 kWh). W wartościach tych zawarta jest energia zużywana przez urządzenia techniczne i instalacje zapewniające ciągłość działania infrastruktury informatycznej. Dopiero po jej oszacowaniu będzie możliwe stwierdzenie, czy Prokuratura osiągnie cel w zakresie zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, określony w art. 37 ustawy o ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku.

(akta kontroli str. 508-511)

Prokuratura była stroną jednej umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej – w budynku Prokuratury (dalej: PPE). Pozostałe jednostki okręgu białostockiego korzystały z pomieszczeń w budynkach zarządzanych/współzarządzanych przez inne podmioty, z którymi rozliczano koszt zużycia energii wg zasad określonych w zawartych z nimi umowach / porozumieniach (z zastosowaniem odpowiednich algorytmów, proporcjonalnie do powierzchni lub zużytej energii wg. podliczników)

(akta kontroli str. 507)

W umowie na usługę dystrybucję energii elektrycznej w PPE²¹ przewidziano m.in.: rozliczanie w grupie taryfowej C21, moc umowną na poziomie 50 kW oraz roczną wielkość zużycia energii elektrycznej – 114.000 kWh. Z analizy faktur za dystrybucję energii w PPE wynika, że w 2022 roku:

- zużycie energii elektrycznej wyniosło 94.415 kWh, tj. o 19,7 % mniej niż w 2021 roku,

¹⁸ W tym z dwiema osobami umowy zlecenia zostały zawarte lub powtarzane nieprzerwanie przez okres od trzech do sześciu miesięcy, na które wydatkowano 21,7 tys. zł

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 269, ze zm. Dalej: ustawa o ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku.

²⁰ Zużycie energii elektrycznej na podstawie odczytu liczników (w Prokuraturze oraz Prokuraturze Rejonowej w Siemiatyczach) lub wg procentowego udziału określonego w umowach/porozumieniach z zarządcami budynków, w których znajdują się pozostałe jednostki podległe Prokuratury.

²¹ Umowa zawarta 20 grudnia 2012 r. z PGE Dystrybucja S.A. w Białymstoku.

- koszt dystrybucji energii elektrycznej wyniósł 40,9 tys. zł, tj. o 4,2% mniej niż w 2021 roku,
- faktyczne zapotrzebowanie na moc elektryczną w poszczególnych okresach rozliczeniowych wynosiło od 25 kW do 42 kW, (od 50% do 84% mocy zamówionej),
- nie wystąpiły przypadki opłaty za ponadnormatywny pobór energii biernej indukcyjnej, natomiast za okres od stycznia do maja Prokuratura została obciążona opłatą za ponadnormatywny pobór energii biernej pojemnościowej w wysokości 2,5 tys. zł, co stanowiło 6,1% wydatków poniesionych na usługi dystrybucji w PPE w 2022 roku.

(akta kontroli str. 448-496)

Dyrektor Finansowo-Administracyjny wyjaśniła, że w Prokuraturze analiza kosztów dystrybucji energii elektrycznej prowadzona była na bieżąco. *Zaobserwowano niepoprawne działanie kompensatora mocy biernej zamontowanego w Prokuraturze. Wykonano pomiary oraz testy działania kompensatora w celu ustalenia przyczyny braku całkowitej kompensacji mocy biernej. Po ustaleniu przyczyny doposażono kompensator w dławik kompensacyjny 1,5 kVar/400V wraz zabezpieczeniami i okablowaniem. Prace wykonano w maju 2022 roku za 2,1 tys. zł i od czerwca Prokuratura nie była obciążana opłatą za ponadnormatywny pobór energii biernej pojemnościowej (od stycznia do maja wynosiła ona ok. 0,5 tys. zł miesięcznie).*

(akta kontroli str. 497-498, 501-506)

W okresie objętym kontrolą w Prokuraturze nie podejmowano działań w celu zmiany grupy taryfowej przyjętej do rozliczenia kosztów dystrybucji energii elektrycznej oraz zmniejszenia mocy zamówionej. Dyrektor Finansowo – Administracyjny wyjaśniła: *W roku 2022 miała miejsce kontrola przeprowadzona przez Prokuraturę Regionalną w Białymstoku dotycząca efektywności energetycznej budynków. W ramach przeprowadzanej kontroli wnikliwie zostało przeanalizowane zużycie oraz koszty ponoszone na energię elektryczną (...). Prokuratura Okręgowa nie dysponowała szczegółowym wykazem zużycia energii elektrycznej w poszczególnych godzinach. Pozyskanie takiego wykazu związane jest z poniesieniem kosztu w wysokości 498,15 zł brutto. Jednostka w 2022 roku podjęła działania zmierzające do zmniejszenia zużycia energii, co ma wpływ na koszty związane z dystrybucją energii oraz zakupem energii czynnej. (...) Dzięki podjętym działaniom udało się zmniejszyć zużycie energii elektrycznej w roku 2022 w stosunku do roku 2021 o 23.226 kWh tj. ok 20%. (...) Planujemy w najbliższym czasie podjęcie działań mających na celu dokonanie wyboru najkorzystniejszej dla jednostki grupy taryfowej oraz dokonanie jej zmiany. Dodatkowo po obserwacji najbliższych rachunków za dystrybucję energii elektrycznej podejmiemy działania zmierzające do dopasowania do potrzeb jednostki mocy umownej.*

(akta kontroli str. 542-552)

Analiza, przeprowadzona na podstawie danych uzyskanych w trakcie kontroli z PGE Dystrybucja S.A Oddział w Białymstoku, dotyczących godzinowego zużycia energii w PPE w 2022 roku, wykazała że przyjęcie do rozliczeń grupy taryfowej C23 lub C24 pozwoliłoby na osiągnięcie odpowiednio ok. 4,7 tys. zł lub 4,8 tys. zł brutto rocznie oszczędności w stosunku do grupy taryfowej C21. Natomiast obniżenie w dziewięciu miesiącach 2022 roku mocy zamówionej do wysokości niezbędnej (faktycznie pobranej z zapasem 30%), pozwoliłoby na zmniejszenie opłaty stałej za dystrybucję energii o ok. 2,5 tys. zł brutto rocznie²². Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że powyższe działania pozwoliłyby łącznie na osiągnięcie w 2022 roku oszczędności w wysokości ok. 18% kosztów dystrybucji energii w PPE.

(akta kontroli str. 514-516)

2.1.2. Wydatki majątkowe Prokuratury w 2022 roku wyniosły 92 tys. zł (100% planu po zmianach) i stanowiły 0,2% wydatków ogółem. Były one niższe o 685,1 tys. zł (o 88,2%) od takich wydatków poniesionych rok wcześniej²³. W pierwotnym planie finansowym limit wydatków na zakupy inwestycyjne ustalono na 100 tys. zł, z przeznaczeniem na dostawę i montaż systemu monitoringu w Prokuraturze. Potrzebę wymiany monitoringu na nowy,

²² Jest to suma oszczędności po zastosowaniu odpowiedniej korekty mocy zamówionej, wyliczona dla miesięcy, w których w 2022 roku pobór mocy stanowił mniej niż 70% mocy umownej.

²³ Wydatki majątkowe w 2021 roku wyniosły 777,1 tys. zł i stanowiły 1,7 % wydatków ogółem.

rejestrujący obraz w technologii IP, uzasadniano posiadaniem przestarzałego systemu (w technologii analogowej), którego konserwacja *stwarza coraz większe problemy, wynikające z braku wsparcia technicznego*. Zadanie zostało zrealizowane w całości, a o powstałych oszczędnościach poinformowano w sierpniu 2022 roku Prokurator Regionalną, która zmniejszyła plan wydatków Prokuratury w § 6060 o 8 tys. zł. Środki trwały terminowo przekazano do użytkowania i prawidłowo ujęto w ewidencji Prokuratury.

(akta kontroli str. 149-156, 246-252, 557-558)

2.1.3. Wydatki Prokuratury na świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2022 roku wyniosły 5.260,1 tys. zł (10,5% wydatków ogółem) i były wyższe niż zrealizowane w 2021 roku o 58,1 tys. zł (o 1,1%²⁴). Najwięcej środków w tej grupie (5.222,8 tys. zł) przeznaczono na świadczenia społeczne (rozd. 75302), głównie na wyposażenia prokuratorów w stanie spoczynku (4.324,4 tys. zł).

(akta kontroli str. 407-412)

2.1.4. Wydatki zrealizowane w poszczególnych grupach ekonomicznych nie przekraczały limitu określonego w planie finansowym.

(akta kontroli str. 133-134)

2.2. W 2022 roku w Prokuraturze nie wystąpiły wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

(akta kontroli str. 133-134)

2.3. Zobowiązania Prokuratury na koniec 2022 roku wyniosły 3.085,6 tys. zł²⁵, tj. o 128,4 tys. zł (o 4,3%) więcej niż w 2021 roku. Były to wyłącznie zobowiązania niewymagalne, które wynikały z naliczenia dodatkowego wynagrodzenia i dodatkowego wyposażenia rocznego (2.483,7 tys. zł) oraz bieżących płatności (601,9 tys. zł).

(akta kontroli str. 148, 395-397)

2.4. Szczegółowym badaniem objęto wydatki Prokuratury w wysokości 2.550,1 tys. zł (5,1% wydatków ogółem zrealizowanych w 2022 roku)²⁶, w tym 1.647,5 tys. zł wylosowanych metodą monetarną MUS²⁷ (uwzględniającą prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji) i 902,6 tys. zł dobranych celowo²⁸. Badanie wykazało, że wydatki dokonywane były do wysokości określonej w planie finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych. Stwierdzono jednak, że w jednym przypadku zakupu (na kwotę 3,2 tys. zł) dokonano bez uzyskania akceptacji Prokuratora Okręgowego na wniosku o zamówienia, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Objęte badaniem płatności realizowane były co do zasady terminowo. Opóźnienia wystąpiły w ośmiu przypadkach wypłaty wynagrodzenia za wydanie opinii biegłego lub tłumaczenie i wynosiło od trzech do 35 dni w stosunku do terminu określonego na fakturze/rachunku.

Główna księgową wyjaśniła, że:

- w trzech przypadkach dokument, stanowiący podstawę zapłaty, wpłynął do Wydziału Budżetowo-Administracyjnego (dalej: „WBA”) po terminie zapłaty, a z informacji otrzymanych od prokuratorów prowadzących poszczególne sprawy, wynika, że: w dwóch przypadkach faktury zostały omyłkowo dołączone do akt głównych i dopiero po zauważeniu pomyłki przekazane do WBA, a w jednym – weryfikacja opinii przed przyznaniem wynagrodzenia wymagała dłuższego czasu (ze względu na jej obszerność),
- w dwóch przypadkach WBA po otrzymaniu faktury zwrócił dokumenty do prokuratury prowadzącej sprawę celem sprawdzenia prawidłowości przyznanego wynagrodzenia i dopiero po uzyskaniu wyjaśnień dokonano zapłaty,

²⁴ W 2021 roku wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 5.202,1 tys. zł i stanowiły 11,2% wydatków ogółem.

²⁵ W tym 118,1 tys. zł w rozdz. 75205 i 2.967,5 tys. zł w rozdz. 75505

²⁶ W tym 92 tys. zł stanowiły wydatki majątkowe, a 2.458,1 tys. zł – wydatki bieżące.

²⁷ Populację do losowania stanowiły zapisy na koncie 130 – *Rachunek bieżący jednostki. Wydatki*, dotyczące pozapłacowych wydatków bieżących Prokuratury, tj. z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401-408, 411-414, 418, 420, 444 i 471. Ze zbioru wyjącono także wydatki na świadczenia społeczne (§ 3110) oraz wydatki poniżej 1.000 zł. Wylosowano 45 pozycji wydatków. W przypadku, gdy wylosowany zapis dotyczył tylko częściowo wydatku poniesionego na podstawie dowodu księgowego (faktury), do badania przyjęto cały wydatek wynikający z tego dowodu księgowego.

²⁸ Badaniem celowym objęto 50 pozycji wydatków, w tym: 11 dotyczących opłat za dystrybucję energii elektrycznej w budynku Prokuratury oraz 39 o najwyższej wartości (nie wylosowanych metodą MUS)

- w trzech przypadkach faktury wpłynęły do WBA na krótko przed terminem płatności, przy braku środków zapotrzebowanych na ten cel w danej dekadzie – dokumenty zostały opłacone niezwłocznie po otrzymaniu środków.

W żadnym z ww. przypadków Prokuratura nie została obciążona odsetkami z tytułu nieterminowej płatności. Powyższe nie miało też wpływu na sprawozdawczość kwartalną i roczną Prokuratury.²⁹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę na potrzebę uzyskania pisemnej prolongaty w przypadku wystąpienia sytuacji, w której nie jest możliwe dotrzymanie pierwotnego terminu zapłaty. (akta kontroli str. 302-365)

2.5. Zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych³⁰, w Prokuraturze, w terminie 30 dni od przyjęcia planu finansowego na 2022 rok, sporządzono i zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych plan postępowań o udzielenie zamówień.³¹ Plan ten nie był aktualizowany. (akta kontroli str. 185-191)

Analiza prawidłowości udzielenia jednego zamówienia pn. *Dostawa i montaż monitoringu w budynku Prokuratury Okręgowej w Białymstoku, remont korytarzy budynku oraz remont pomieszczeń zajmowanych przez Prokuraturę Rejonową w Bielsku Podlaskim* o wartości 703,8 tys. zł brutto³² (w trybie podstawowym), wykazała że w ww. przypadku przestrzegano przepisów pzp oraz wewnętrznych regulacji Prokuratury w zakresie udzielania zamówień. W umowach zawartych w wyniku ww. postępowania³³ prawidłowo określono przedmiot zamówienia, termin realizacji zadania oraz wysokość wynagrodzenia wykonawcy. Dostawy i roboty budowlane zostały wykonane zgodnie z umowami. Na realizację ww. zamówienia wydatkowano w 2022 roku 703,8 tys. zł. (akta kontroli str. 193-300)

2.6. W 2021 roku Prokuratura zgłosiła do ujęcia jako wydatki, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 281,1 tys. zł z przeznaczeniem na wypłatę dodatków motywacyjnych³⁴. Wydatki zrealizowano w kwietniu 2022 roku. Zgodnie z przeznaczeniem wykorzystano 279,5 tys. zł (99,4%), a pozostałe 1,6 tys. zł terminowo (13 kwietnia 2022 r.) zwrócono na rachunek Prokuratury Regionalnej. Wydatki zostały właściwie zaewidencjonowane oraz prawidłowo ujęte w sprawozdaniu Rb-28NW. (akta kontroli str. 157-167, 413-414)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Prokuratura 26 maja 2022 roku zakupiła materiały biurowe na kwotę 3,2 tys. zł³⁵, mimo braku pisemnej akceptacji wniosku o udzielenie zamówienia przez Prokuratora Okręgowego. Stanowiło to naruszenie zasad określonych w § 1 pkt 6 zarządzenia Nr 143/20 Prokuratora Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania zamówień, których wartość nie przekracza kwoty 130 000 PLN netto w Prokuraturze.

Dyrektor Finansowo-Administracyjny wyjaśniła, że: *Pracownik WBA prowadzący sprawę związaną z zakupem materiałów biurowych poprzez nieuwagę załączył niewłaściwy szablon [opracowany dla zamówień do kwoty 2 tys. zł, które nie wymagają akceptacji Prokuratora Okręgowego]. Wniosek na zakup materiałów biurowych został złożony w formie elektronicznej przez Prokuraturę Rejonową w Siemiatyczach i skierowany do Prokuratora Okręgowego w Białymstoku. Prokurator Okręgowy zapoznał się z wnioskiem w dniu 04 maja 2022r. i przekazał do realizacji do WBA (w załączeniu karta obiegu pisma). Wniosek dotyczył zamówienia materiałów biurowych m.in. długopisów, wkładów do długopisów, dziurkaczy, gumek, karteczek samoprzylepnych, klipsów biurowych, kopert, ołówków, papieru pakownego, poduszek do stempli, segregatorów, zszywek, tj. materiałów, które*

²⁹ Zobowiązania wymagalne, objęte analizą, nie wystąpiły na koniec żadnego z kwartałów 2022 roku.

³⁰ Dz.U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm. Ustawa zwana dalej pzp.

³¹ Plan zamówień publicznych opublikowano 7 marca 2022 r.

³² Z uwzględnieniem zwiększenia wartości jednej z umów w trakcie realizacji.

³³ Zamówienie składało się z trzech części. Na realizację każdej z nich zawarto odrębną umowę (z oferentami wybranymi w wyniku postępowania o zamówienie).

³⁴ Dotyczy środków przyznanych ustawą z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 1900).

³⁵ Faktura nr F/002988/05/22 z 26 maja 2022 r., opłacona 16 czerwca 2022 r.

są niezbędne do wykonywania pracy biurowej, a pracodawca jest zobowiązany do zapewnienia narzędzi i materiałów do wykonywania pracy.

(akta kontroli str. 304-316, 542-552)

Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje zasadności dokonanego zakupu. Zwraca natomiast uwagę na niezastosowanie się do procedur przyjętych w Prokuraturze. Przekazanie do WBA pisma „Zapotrzebowania na materiały biurowe...” nie jest równoznaczne z akceptacją wniosku o zakup.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez Prokuraturę wydatków budżetu państwa w 2022 roku. Stwierdzona nieprawidłowość, ze względu na formalny charakter i skalę, nie miała wpływu na ocenę zbadanego obszaru.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Prokuraturę rocznych sprawozdań jednostkowych za 2022 rok :

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW)
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 roku o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w tych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Prokuratury. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz terminowo przekazane dysponentowi wyższego stopnia³⁶. (akta kontroli str. 369-428)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Prokuraturę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Zostały one sporządzone i przekazane dysponentowi wyższego stopnia terminowo, a dane w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej, prowadzonej w informatycznym systemie finansowo-księgowym.

V. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnioskuję o dokonywanie zamówień o wartości powyżej 2 tys. zł po uzyskaniu akceptacji Prokuratora Okręgowego, zgodnie z przyjętymi zasadami wewnętrznymi Prokuratury.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

³⁶ Zostały przekazane w terminach określonych w: rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 144, ze zm.), rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1731) i rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2396, ze zm.).

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

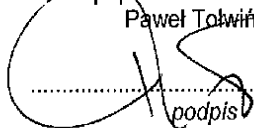
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, 27 marca 2023 r.

Kontroler
Beata Pawłowska
główny specjalista kontroli państwowej

.....

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. p.o. WICEDYREKTOR
Paweł Totwiński

.....

.....
podpis

³⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na podany adres mailowy.